

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету **Інна САВИЦЬКА**
“ ” 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри іноземної філології і
перекладу
Протокол №9 від 24 травня 2024 р.
Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Англійська мова
та друга іноземна»
Юлія МАРКОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«УСНИЙ ТА ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ
(АНГЛІЙСЬКА МОВА)»**

Спеціальність: 035 «Філологія»

Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»

Факультет: Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Маркова Юлія Русланівна, PhD, доцент кафедри
іноземної філології і перекладу

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (англійська мова)

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна мова»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	1 р.н.
Семестр	1	1
Лекційні заняття	-	2
Практичні, семінарські заняття	60	12
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	120	166
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	14

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (англійська мова)» є формування інтегральної, фахової (комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної) та професійної компетентності студентів шляхом їх залучення до засвоєння теоретичних положень виконання професійно-орієнтованих завдань, формування систематизованого знання про головні проблеми перекладу різножанрових текстів, а також удосконалення теоретичних знань і практичних навичок студентів у здійсненні перекладу текстів різних дискурсів. Цей курс розширює перекладацьку компетенцію студентів як сукупність мовної, мовленнєвої, комунікативної, текстоутворювальної компетенцій.

Завдання полягають у формуванні у студентів таких компетентностей:

- **інтегральної компетентності:** здатності розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- загальних компетентностей (ЗК):

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійською та другою іноземною) мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

- спеціальних компетентностей (СК):

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань: керування науковою творчою роботою студентів, здійснення наукової та фахової експертизи, консультування.

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Усний послідовний переклад: поняття, особливості. Імовірнісне прогнозування.				4			8	12	2	1				10
Тема 2. Компресія та декомпресія, структурно-семантичні типи компресії.				4			8	12		1				10

Тема 3. Граматичні труднощі усного послідовного перекладу.			4			8	12		1			10
Тема 4. Науково-технічний дискурс, терміно-логічний апарат.			4			8	12		1			10
Тема 5. Перекладацький аналіз науково-технічних текстів.			4			8	12		1			10
Тема 6. Перекладацькі стратегії, що застосовуються у процесі трансформації науково-технічних текстів.			4			8	12		1			14
Тема 7. Когнітивний підхід до перекладу текстів науково-технічного дискурсу.			4			8	12					10
Тема 8. Правила науково-технічного перекладу та етика перекладача.			4			8	12		1			10
Тема 9. Лексичні аспекти перекладу у науково-технічних текстах.			4			8	12		1			14
Тема 10. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу (переклад підмета).			4			8	12		1			10
Тема 11. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу (переклад присудка).			4			8	12		1			10
Тема 12. Юридичний дискурс та його різновиди: перекладацький аспект.			4			8	12					14
Тема 13. Типологія юридичних текстів в англійській та українській мовах.			4			8	12		1			10

Тема 14. Юридична термінологія в англійській та українській мовах, труднощі перекладу.			4		8	12						14
Тема 15. Основні способи перекладу юридичних термінів з англійської мови на українську.			4		8	12		1				10
Разом за змістовим модулем 1			60		120	180	2					
Усього годин			60		120	180	2	12				166

4. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Усний послідовний переклад: поняття, особливості. Імовірнісне прогнозування.	4
2	Компресія та декомпресія, структурно-семантичні типи компресії.	4
3	Граматичні труднощі усного послідовного перекладу.	4
4	Науково-технічний дискурс, терміно-логічний апарат.	4
5	Перекладацький аналіз науково-технічних текстів.	4
6	Перекладацькі стратегії, що застосовуються у процесі	4
7	Когнітивний підхід до перекладу текстів науково-технічного	4
8	Правила науково-технічного перекладу та етика перекладача.	4
9	Лексичні аспекти перекладу у науково-технічних текстах.	4
10	Граматичні проблеми науково-технічного перекладу (переклад	4
11	Граматичні проблеми науково-технічного перекладу (переклад	4
12	Юридичний дискурс та його різновиди: перекладацький аспект.	4
13	Типологія юридичних текстів в англійській та українській мовах.	4
14	Юридична термінологія в англійській та українській мовах,	4
15	Основні способи перекладу юридичних термінів з англійської мови	4
	Всього	60

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	«Актуалізатори змісту» – інформаційні піки усного повідомлення. Лінгвістичні ка-тегорії змісту та значення, теми та реми та їх роль у здійсненні усного послідовного перекладу.	8
2	Методика сприйняття та послідовного перекладу усного тексту по його граматичних точках.	8

3	Особливості відтворення оцінного компоненту повідомлення в усному послідовному перекладі.	8
4	Додаткові види компресії та експансії в усному послідовному перекладі.	8
5	Фактори, які спричиняють компресію та експансію в усному послідовному перекладі.	8
6	Шляхи подолання граматичних труднощів, що виникають під час виконання послідовного перекладу.	8
7	Шляхи подолання синтаксичних труднощів під час виконання послідовного перекладу.	8
8	Розрізнення понять “науковий” та “технічний” дискурси. Комуникативна мета науково-технічного перекладу.	8
9	Професійні асоціації науково-технічних перекладачів.	8
10	Науково-технічна документація.	8
11	Теорія “Скопос”. Види науково-технічних текстів.	8
12	Дослідження корпусу науково-технічного дискурсу.	8
13	Міжнародні стандарти науково-технічного перекладу.	8
14	Інструменти САТ, що застосовуються у процесі перекладу науково-технічних текстів.	8
15	Основні способи перекладу юридичних термінів з англійської мови на українську.	8
	Всього	120

Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Магістр» Спеціальність «Філологія»	Кафедра іноземної філології і перекладу	БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів» (V курс)	Затверджую Завідувач кафедри _____ Амеліна С.М.
I. Тестові завдання:			
<i>Decide which type of lexical and semantic transformation is applied in the translation of the given below phrases and sentences. Choose the answer (a, b, c).</i>			
authority that issued – орган, що видав			
a) modulation			
b) concretization			
c) generalization			
rules of procedure – процесуальні норми, правила судочинства			
a) modulation			
b) concretization			
c) generalization			

final judgement – остаточне рішення

- a) modulation
- b) concretization
- c) generalization

b) *Decide which type of lexical and grammatical transformation is applied in the translation of the given below phrases and sentences. Choose the answer (a, b, c, d, e).*

procedure to establish – порядок утворення

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) compensation

individual rights – права особи

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) compensation

principle of functioning – принцип діяльності

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) transposition

courts and procedures – суди та порядок проведення засідання

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) compensation

Record number in the Unified State Demographic Register – номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) transposition

the front of the passport contains the following information – на лицьовому боці паспорта міститься така інформація

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) transposition

I, _____, certify that I am competent to translate from _____ to _____ - Я, _____, засвідчую, що я компетентний перекладач з _____ на _____.

- a) morphological replacement
- b) syntactic replacement
- c) addition
- d) omission
- e) transposition

Екзаменаційні питання

1. *Transcode English proper names using: a) transliteration and b) transcription.*

- a) Hebrew: Daniel, David, Elizabeth, Susan.
- b) Greek: Nicholas, Dorothy, George, Helen.

c) Old French/Norman: Robert, Richard, Gertrude, Charlotte.

d) Latin: Adrian, Amelia, Patrick.

2. *Transcode Ukrainian proper names using: a) transliteration and b) transcription.*

a) Чоловічі імена: Благовіст, Богдан, Гліб, Данило, Звенигор, Злат, Кий, Киян, Лев, Любодар, Орел, Осмомисл, Радомисл, Тихомир, Тихон, Хорив.

b) Жіночі імена: Богдана, Віра, Гаїна, Дарина, Злата, Зорина, Лада, Любов, Мая, Надія, Світлана, Яворина, Ярина, Ярослав.

3. *Define the way of transcoding of English proper names.*

Johnson, Baldwin (Baldie) Williams, Barrett (Barry, Barrie) Jones,

Calvin (Cal) Brown, Vin (Vinny) Davis, Daniel (Dan, Danny) Miller,

Edgar (Ed) Wilson, Felix (Lix) Moore.

4. *Transcode Ukrainian names, patronymics and surnames using: a) transliteration and b) transcription.*

Євген Васильович Голобородько, Олена Петрівна Панько, Світлана Євгенівна Силко, Ангеліна Степанівна Шиман, Георгій Леонідович Родзій, Жанна Йосипівна Кенц, Олександр Борисович Михайленко, Віктор Іванович Гота, Марія Геннадіївна Ївга, Юлія Соломонівна Щитко, Едуард Макарович Коток, Діана Миколаївна Вітрогон, Зіна Філіпівна Нитка, Симон Альфредович Кедзьора.

5. Answer the question: What are the structural semantic types of compression? Give examples.

8. **Методи навчання:**

словесні: пояснювальний-ілюстративний метод, репродуктивний;

наочні: демонстративний, ілюстративний;

практичні: метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний.

Активні методи навчання: диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

9. **Форми контролю.**

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Методи усного контролю - це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням

пройденного, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, твір, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (тест досягнень) - це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **К_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Р_{нр}** (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

11. Навчально-методичне забезпечення:

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Кияк, Т. Р. (2006). Теорія та практика перекладу: Підручник / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. Вінниця: Нова книга. 592 с.
2. Коваленко, А. Я. (2002). Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ: Фірма «ІНКІОС». 320 с.
3. Корунець, І. В. (2003). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад):
4. Ліпінська, А. В. (2007). Науково-технічна термінологія. Київ: Вища школа. 219 с.
5. Максимов, С. Є (2007). Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту: навч. посібник. 3-тє вид, виправ. та допов. Київ: Вид. центр КНЛУ, 176 с.

6. Максимов, С.Є. (2007). Двосторонній усний переклад (англійська та українська мови): навч. посібник. К.: Ленвіт, 416 с.
7. Науменко, Л. (2011). Практичний курс перекладу з англійської мови на українську = Practical Course of Translation from English into Ukrainian: навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 136 с.
8. Ніконова, В.Г., Кононець, Ю.В., Мелько, Х.Б., Чернікова, О.І. (2018) Професійно-орієнтований переклад у когнітивно-дискурсивному ракурсі: Навч. посібник. Київ: Вид. центр КНЛУ, 428 с.
9. Ребрій, О. В. (2020). Основи перекладацького скоропису: ред.: Л. М. Черноватий, В.І. Карабан, 5 вид. Вінниця: Нова книга, 152 с.
10. Сидорук Г.І. Theory and Practice of Oral and Written Translation.of Specialized Texts. Київ: НВП "Інтерсервіс", 2017. 512 с.
11. Черноватий, Л. М. (2013). Методика викладання перекладу як спеціально-сті: підручник для студ. вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 376 с.
12. Byrne, J. (2006). Technical Translation: Usability Strategies for Translating Technical Documentation. Dordrecht: Springer.
13. Byrne, J. (2009). The Coming of Age of Technical Translation: an Introduction. The Journal of Specialised Translation. Issue 11, p. 2-5. Retrieved from: http://www.jostrans.org/issue11/art_introduction.pdf
14. Longman Dictionary of Contemporary English, 6th edition./ (2016). Pearson Education Limited, 2161p.
15. Media translation /concepts, practices, and research. (2001). Edited by Yves Gambier and Henrik Gottlieb. / John Benjamins publishing company, Amsterdam/Philadelphia,320p.
16. Mitchell, J., Mitchell, A. (2022). A Practical Guide To Scientific And Technical Translation: Publishing, Style And Terminology. WSPC. 188 p.
17. Munday, J. (2016). Introducing Translation Studies: Theories and Applications. 4th ed., London and New York: Routledge. 376 p.
18. Nida, E. (2003). Toward a Science of Translating. Leiden: E. J. Brill.
19. Olohan, M. (2015). Scientific and Technical Translation. 1st ed. Routledge, Taylor and Francis Group. 262 p.
20. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English: Eights Edition.(2012). (by A.S.Hornby) / Chief Editor: A P Cowie Oxford: Oxford University Press, 1579 p.
21. Рум, А. (2017). Exploring Translation Theories. 2nd ed. Routledge.
22. Rozan Jean-Francois. (2002). Note-taking in Consecutive Interpreting. Tertium, 58 p.
23. Translation in practice: a symposium. (2009). / edited by Gill Paul. – 1st ed. Dalkey Archive Press, 88p.

Допоміжна

1. Амеліна С.М., Монашненко А.М. Основи укладання галузевих глосаріїв англійською мовою: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2021. 293 с.
2. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 470 с.
3. Бабенко О.В., Козуб Л.С., Сидорук Г.І. Семантика-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів. Тернопіль: Вектор, 2019. 478 с.
4. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. - Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2019. 200 с.

5. Гудманян А. Г., Сітка А. В., Єнчева Г. Г. Основи перекладознавства: навч. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2020. 352 с.
4. Baker, M. (2011). In Other Words: A Coursebook on Translation. Taylor & Francis e-Library.
5. Bell, R.T. (1991). Translation and Translating: Theory and Practice. USA: Longman Group UK Limited.
6. Brown G., Yule G. (1996). Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press. 288 p.
7. Faber P. (1999). Conceptual Analysis and Knowledge Acquisition in Scientific Translation. Terminologie et Traduction, 2. P. 97-123. Retrieved from: <http://lexicon.ugr.es/pub/fab-con>
8. Hallman, Mark I. (1990). Differentiating Technical Translation from Technical Writing. Communication. 37 (3). P. 245.
9. Hatim, B. & Munday J. (2004). Translation: An Advanced Resource Book. Taylor & Francis e-Library.
10. Gambier Y. (2010). Translation Strategies and Tactics. Handbook of Translation Studies. Vol. 1. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. C. 412-418.
11. Stolze, R. (2009). Dealing With Cultural Elements in Technical Texts for Translation. The Journal of Specialised Translation. Issue 11, p. 124-142. Retrieved from: http://www.jostrans.org/issue11/art_stolze.pdf